

Kunst moet luchten

Wat de dierenbescherming heeft tegen de dierentuin, breng ik in tegen het museum voor moderne en hedendaagse kunst: het is een vorm van mishandeling, die eenzame opsluiting van moderne kunst. De stilte van museumzalen, de witte steriliteit van hun muren, het aura waarmee het kunstwerk er is omgeven: iedereen weet nu toch wel dat dit symbolisch geweld kunst geen goed doet? Dat kunst zich niet in de overstelpende hoeveelheid die het museum aanbiedt laat genieten?

Mijn devies voor het museum van de toekomst is dan ook: zet open die museumdeuren, en laat de kunstwerken naar buiten. En dan vooral de vaste collectie, die nu voor een belangrijk deel voor het publiek verborgen blijft.

Waar die werken naartoe moeten? Niet naar de belevenismaatschappij, de festivalcultuur of het uitgaansleven. De flirt die het museum momenteel met de amusementsindustrie heeft (denk aan de **Museumnacht**, de avondsalon of de door Sjarel Ex voorgestelde museumsoap), leidt nergens toe. Het is een verkrampte poging om jong publiek te trekken; een poging die gedoemd is te mislukken. Want de verbrandings-snelheid ligt hoog in de amusementsindustrie, en de concurrentie is er hard. Is de nieuwigheid van het museumvertier af, dan zal dat vertier snel het veld moeten ruimen.

Het museum zou dan ook niet gericht moeten zijn op amusement en sensatie, maar op bezinning en inspiratie – het museum als huis van de muze. Maar dat huis moet wel midden in de samenleving staan. De autonomie van de moderne kunst die het museum in de twintigste eeuw zo succesvol heeft verdedigd, heeft goeddeels haar eigen maatschappelijk isolement in de hand gewerkt. De uitdaging van het museum van de toekomst is dan ook om een tegenkracht te bieden tegen de haast, de commercie en het

amusement die de boventoon voeren, zonder daarmee de banden met de samenleving door te snijden.

Laat het museum daarom verhuizen naar plekken die symbolisch minder beladen zijn; waar terloopsheid, het onbewaakte ogenblik en langzame aandacht voor een kunstwerk mogelijk zijn. Naar plekken waar de tijd stil lijkt te staan en waar mensen moeten wachten. Naar de wachtkamer van de dokter, de openbare ruimtes van het stadhuis, het postkantoor of de bank, bijvoorbeeld.

Laten we het museum verplaatsen naar een plek waar kunst zich geborgen weet. Geef wie zich werkelijk voor kunst interesseert het recht kleine collecties kunstwerken uit de depots te halen en – tijdelijk – mee naar huis te nemen. Geef iedereen vervolgens de plicht zijn huis op gezette tijden open te stellen voor zijn collectie-in-bruikleen. Niet alleen de interactie met het kunstwerk, maar ook die tussen beschouwers van kunst onderling zal er ongetwijfeld intensiever door worden. Met digitale middelen moet daarbij een handomdraai te zien zijn waar kunstwerken zich bevinden, en wanneer ze te zien zijn; voor overzichtstentoonstellingen kunnen liefhebbers altijd nog in een kunsthall terecht.

Helemaal nieuw is dat museum thuis overigens niet. De Belgische museumdirecteur Jan Hoet bracht zijn kunstwerken in 1986 al onder bij in de huiskamers van Gent – **Chambres d'Amis**, noemde Hoet de tentoonstelling. In zekere zin is mijn museum van de toekomst zelfs een terugkeer naar de premoderne tijd: private collecties en huiselijke rariteitenkabinetten stonden immers aan de wieg van het moderne kunstmuseum.

Olav Velthuis is journalist bij **de Volkskrant**

Bringing the Outside In – Taking the Inside Out

Inventing new strategies for London's multicultural development

London has a reputation as a multicultural city. How did it become the cultural capital, and what kind of initiatives are deployed to keep this position?

London's reputation as a multicultural city has been in the making for centuries. Jewish migrants from Germany and Eastern Europe and black and Asian settlers have had a presence in London for several hundred years. Nearly half of Britain's black, Asian and minority ethnic population lives in London. Also important in the context of this essay is the capital's reputation for producing talented, leading edge artists and creative and cultural entrepreneurs, many of whom are from the African and Asian diaspora's, or whose work is strongly influenced by these international sources. This vibrant mix of diverse cultures is frequently celebrated as major factor in the success of London's creative profile.

London did not become like this overnight of course. But where is it possible to trace how it has reached this point? In very few places in London are these histories evident in guides or in the displays and exhibitions of major museums and galleries.

In this essay, I will outline some of the key issues that helped to shape the concepts underpinning the Mayor's Culture Strategy, **London: Cultural Capital** (2004). I will briefly focus on two significant initiatives – the GAIN project to diversify the boards of key London arts organizations, and the establishment of a commission of enquiry into the capital's awareness and promotion of African and Asian heritage' issues. I will also attempt to summarise some of the contexts within which the priorities for developing the strategy arose. Because both of the projects are at an early stage of development, the thorny issue of the effectiveness of any of these initiatives is something to which we will have to return over the next few years. Even so, it is still possible to identify some of the critical issues that have arisen and to which we will no doubt return during the evaluation process.

London is often pointed to as a place of tolerance and freedom, a place where diverse cultures live together in relative harmony with less apparent ghettoisation than other major cities around the world. Nonetheless, there are substantial disparities in the distribution of wealth, resources and power – inequalities that need to be

London is often pointed to as a place of tolerance and freedom, a place where diverse cultures live together in relative harmony